

نزدیک به ۶ میلیون نفر در ۳ ماه نخست امسال سینما رفته‌اند

۷۰ درصد بهار سینما برای ژانر طنز



نام فیلم	فروش فیلم (تومان)	تعداد بلیت	سانس	درصد فروش به کل	درصد مخاطب
فسیل	۱۷۴,۳۴۰,۸۹۳,۲۵۰	۳,۹۵۷,۹۹۷	۶۶,۸۵۱	۶۹,۸۸٪	۶۹,۳۰٪
سه‌کام حبس	۱۵,۴۶۸,۹۶۶,۵۰۰	۳۲۷,۵۱۷	۱۲,۰۸۷	۶,۲۰٪	۵,۷۳٪
آهنگ دونفره	۱۳,۳۴۸,۴۰۷,۰۰۰	۳۱۰,۰۶۶	۱۳,۳۴۳	۵,۳۵٪	۵,۴۳٪
عروس خیابان فرشته	۱۰,۱۶۰,۰۸۲,۵۰۰	۲۳۶,۹۶۱	۱۲,۹۰۲	۴,۰۷٪	۴,۱۵٪
غریب	۱۰,۰۰۲,۰۸۵,۲۵۰	۲۴۱,۱۴۳	۱۱,۰۷۵	۴,۰۱٪	۴,۲۲٪
جنگ جهانی سوم	۶,۷۸۸,۳۱۳,۰۰۰	۱۳۷,۲۸۴	۶,۰۴۲	۲,۷۲٪	۲,۴۰٪
شهر هرت	۵,۳۲۷,۷۵۸,۵۰۰	۱۲۴,۹۷۳	۳,۱۰۰	۲,۱۴٪	۲,۱۹٪
دسته دختران	۳,۹۷۸,۱۹۲,۷۵۰	۱۲۷,۳۱۴	۶,۷۶۶	۱,۵۹٪	۲,۲۳٪
بابا سیبیلو	۳,۴۹۸,۹۲۸,۲۵۰	۹۸,۴۶۷	۵,۹۰۸	۱,۴۰٪	۱,۷۲٪
یقه سفیدها	۱,۹۷۲,۴۱۵,۰۰۰	۴۵,۳۶۲	۲,۸۲۲	۰,۷۹٪	۰,۷۹٪
کت چرمی	۱,۷۱۶,۱۶۰,۷۲۵	۳۶,۵۹۵	۱,۴۷۵	۰,۶۹٪	۰,۶۴٪
مصلحت	۱,۱۵۷,۴۴۱,۵۰۰	۲۸,۲۱۹	۱,۳۸۰	۰,۴۶٪	۰,۴۹٪
عروسی مردم	۱,۰۹۶,۲۰۰,۰۰۰	۲۵,۶۴۶	۱,۱۷۷	۰,۴۴٪	۰,۴۵٪
نگهبان شب	۲۹۴,۲۲۵,۵۰۰	۶,۸۳۶	۶۰۰	۰,۱۲٪	۰,۱۲٪
تصویر	۲۸۶,۵۵۵,۰۰۰	۵,۸۶۰	۳۶۱	۰,۱۱٪	۰,۱۰٪
بچه‌های طوفان	۳۱,۹۳۹,۰۰۰	۷۸۹	۱۸۰	۰,۰۱٪	۰,۰۱٪
ارثیه فامیلی	۱۱,۲۳۹,۵۰۰	۳۰۱	۴۷	۰,۰۵۴۵٪	۰,۰۵۵۳٪
کل	۲۴۹,۴۷۹,۸۰۳,۲۲۵	۵,۷۱۱,۳۳۰	۱۴۶,۱۱۶		

لیست فروش و تعداد بلیت فروخته شده آثار سینمای ایران در بهار ۱۴۰۲

مریم فضائی شاید برای نسل جوان کمی غیرقابل باور باشد اما مخاطبان قدیمی تر سینما هنوز سال‌هایی را که مردم برای تماشای فیلم پشت درهای سینما صف می‌بستند را فراموش نکرده‌اند. این روزها تعداد مخاطبان سینما به اندازه سال قبل نیست اما با این همه هنوز هم سینما جزء تفریحات مورد علاقه مردم ایران در همه سنین است و تولیدات آن را پیگیری می‌کنند.

تولیدات سینمایی ایران در سال‌های اخیر رنگ‌وبوی متفاوتی گرفته و مخاطبان هم به تبع آن کاملاً متنوع شده‌اند. چه به لحاظ سنی و چه به لحاظ ژانری، سینمای ایران وضعیت متنوعی دارد و توانسته -گرچه در تعدادی اندک- برای هر سلیقه‌ای لاقفل سالی یک فیلم داشته باشد. کماکان اما سینمای ایران پر از مشکلات ریزدرشت است، مشکلاتی که یکی دو تا نیست و گریبان این صنعت کم‌رور را گرفته است. از گرانی بلیت و قدیمی بودن سالن‌های اکران که به طرز قابل توجهی روی انتخاب تماشاچی تأثیرگذار است گرفته تا حتی فیلمنامه ضعیف که حقیقتاً بای جان سینمای ایران شده است.

مساله اقتصاد سینمای ایران هم سال‌هاست که بفرنج شده. اینکه نمی‌توان سرمایه‌گذاری روی فیلم‌ها را به سود رساند، با عوامل مختلفی از جمله سیستم توزیع فیلم در نقاط مختلف کشور و مضامین منحصر در موضوعات خاص، پیوند خورده است. اما پس از سال ۱۳۹۸ به همین پیکره نحیف و نیمه‌جان صدمات جدیدی وارد شد. کرونا و فاصله‌گذاری‌های اجتماعی که در پی آن پدید آمدند، روی هر نوع تفریح جمعی تأثیر گذاشتند و نمایش فیلم در سالن‌های سینما یکی از آسیب‌پذیرترین آیین‌هایی بود که این پاندمی ویرانگر کرد. این البته فقط سینمای ایران نبود که بابت کرونا آسیب دید اما سینمای ایران را می‌توان از لحاظ توان بازگشت به وضعیت پیشین، یکی از نمونه‌های ضعیف و مأیوس‌کننده دانست. با این حال همین رونق نسبی بهار ۱۴۰۲ می‌تواند امکان بازگشت به یک وضعیت مطلوب را قابل تصور کند. در ایام کرونا عادت فیلم دیدن در خانه‌ها یا حتی گوشی‌های موبایل بسیار رواج پیدا کرد. پلرفرم‌هایی که از قبل فعال بودند، چند برابر ایام عادی اشتراک فروختند و مردم راه‌سریال‌های دنباله‌دار عادت دادند. البته خیلی چیزها تا حدودی عوض شده است. این اما از لحاظ نظری چه باعث باعث می‌شود که آیین فیلم دیدن در سالن سینما به کلی متروک شود.

بررسی آمارها درباره میزان توجه مردم کشورمان به سینما در سال‌های اخیر می‌تواند دریچه ورود قابل‌انگیزی به مسائل و مشکلات این صنعت باشد. برای این کار شاید بهتر باشد تعداد مخاطبان سینما در ۶ سال اخیر را با هم مقایسه کنیم. آمارهای مربوط به بهار ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که تعداد مخاطبان سیری صعودی داشته اما در بهار ۱۳۹۹ با شیوع کرونا سینما تعطیل شد و آن سیر صعودی ایجاد شده که می‌توانست هر سال بیشتر شود، ناگهان با یک رکود سنگین مواجه کرد. بالاخره در سال ۱۴۰۲ پای مردم بیشتر از قبل به سالن‌های سینما باز شد؛ گرچه علاقه‌مندان سینما هنوز به فرمی بازنگشته‌اند که پیش از

بررسی آمارها درباره میزان توجه مردم کشورمان به سینما در سال‌های اخیر می‌تواند دریچه ورود قابل‌انگیزی به مسائل و مشکلات این صنعت باشد. برای این کار شاید بهتر باشد تعداد مخاطبان سینما در ۶ سال اخیر را با هم مقایسه کنیم. آمارهای مربوط به بهار ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ نشان می‌دهد که تعداد مخاطبان سیری صعودی داشته اما در بهار ۱۳۹۹ با شیوع کرونا سینما تعطیل شد و آن سیر صعودی ایجاد شده که می‌توانست هر سال بیشتر شود، ناگهان با یک رکود سنگین مواجه کرد. بالاخره در سال ۱۴۰۲ پای مردم بیشتر از قبل به سالن‌های سینما باز شد؛ گرچه علاقه‌مندان سینما هنوز به فرمی بازنگشته‌اند که پیش از

سال	تعداد مخاطب	میزان فروش
بهار ۱۳۹۷	۹,۸۱۷,۷۹۶	۸۴,۷۵۳,۷۹۲,۰۰۰
بهار ۱۳۹۸	۹,۸۴۶,۶۲۳	۱۱۴,۱۶۲,۸۳۹,۰۰۰
بهار ۱۳۹۹	تعتیل به خاطر همه‌گیری کرونا	
بهار ۱۴۰۰	۱۴۵,۲۴۷	۳,۲۱۶,۰۸۶,۲۴۷
بهار ۱۴۰۱	۳,۵۴۲,۷۱۲	۱۱۶,۲۶۶,۳۸۷,۸۴۴
بهار ۱۴۰۲	۵,۷۱۱,۳۳۰	۲۴۹,۴۷۹,۸۰۳,۲۲۵

برای آنکه به اشراف بهتری از شرایط امروز سینمای ایران برسیم، به یک نمونه تاریخی اشاره می‌کنیم. نخستین آمار موقتی که از سینمای ایران وجود دارد مربوط به سال ۶۴ است. در این سال، به جز استان بوشهر، ۲۳ استان دیگر کشور از نعمت سینما برخوردار بودند. البته که از این میزان، استان‌های ایلام و کردستان، تنها یک سینما و ۱۳ استان دیگر نیز کمتر از ۱۰ سینما داشتند.

۲۲۹ سینما یا ۲۳۱ سالن در کشور وجود داشت و تعداد صندلی‌های آن، ۱۴۷ هزار و ۱۰۲ عدد بود. آمار جالبی مربوط به این سال، تعداد مخاطبان سینماست که ۷۷ میلیون و ۱۵۹ هزار و ۹۷۳ نفر بوده است، یعنی بیش از یک‌ونیم برابر جمعیت ۴۶ میلیونی آن سال. در همین سال سینمای ایران توانست با متوسط جدید «آواتار ۴» قرار است در دسامبر ۲۰۲۹ و «آواتار ۵» نیز در دسامبر ۲۰۳۱ وارد بازار شود. اگر این تاریخ‌های اکران بدون تغییر بماند، مجموعه فیلم‌های آواتار در چهار دهه اول قرن جدید میلادی امتداد خواهد داشت. «جیمز کامرون» کارگردان آمریکایی‌ای که قسمت نخست و اصلی آواتار را در سال ۲۰۰۹ ساخت، عنوان کرده که ممکن است قسمت‌های چهارم و پنجم را کارگردانی کند. تا دسامبر ۲۰۳۱ (تاریخ اکران اعلام‌شده برای آواتار ۵) این کارگردان ۶۸ ساله، ۷۷ ساله خواهد شد. آواتار و آواتار: راه‌آب، دو قسمت از این سری فیلم که تاکنون اکران شده‌اند، در مجموع بیش از ۵,۲ میلیارد دلار در گیشه فروش داشته‌اند. «جان لاندو» تهیه‌کننده آواتار در توییتر نوشت: «هر فیلم آواتار یک کار هیجان‌انگیز اما حماسی است که زمان می‌برد تا به سطح کیفی مورد انتظار ما و مخاطبان برسد.» دیزنی همچنین برنامه‌های اکران دیگر سری فیلم‌های خود را نیز تغییر داد و اعلام کرد دو فیلم جنگ ستارگان برای سال ۲۰۲۶ برنامه‌ریزی شده است، یکی از اکران دسامبر ۲۰۲۵ به می ۲۰۲۶ منتقل می‌شود و دومی برای دسامبر ۲۰۲۶ در نظر گرفته شده است.

به ناوگان اکران و تعدد نمایش فیلم‌های کم‌دی و درام‌های پرمخاطب محقق شود. امیدواری زیادی به گیشه ۵۰۰ میلیاردی وجود داشت اما متأسفانه کرونا بساط سینمای ایران را جمع کرد. در فصل بهار سالن‌های سینما تعطیل بود و تا پایان سال هم به صورت محدود سینماها کارشان را شروع کردند. مجموع فروش یک‌سال سینمای ۱۳۹۹، ۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان هم نرسید. یعنی در کل سال ۹۹، تنها ۱۵۹ هزار و ۲۰۰ نفر به سینما رفتند. یعنی کمتر از نیمی از نیم‌درصد جمعیت ایران سال ۹۹ به سینما رفتند.

اگر در صورت بندی کلان، به وضعیت سینمای ایران در اواخر دهه نود نگاه کنیم متوجه خواهیم شد که افزایش قیمت بلیت سینما و عدم توجه به تمام سلاخی سینمایی باعث کاهش روز به روز مخاطبان در سینما شده بود و وضعیت کرونا حمله شدیدی بود که باعث شد کل سینما به کما برود.

سینمای ایران در فاصله شش سال گذشته، حوادث و اتفاقات زیادی را از سر گذرانده است. با این حال در نوروز امسال بعد از گذشت یک زمستان طولانی، چراغ سالن‌های سینما دوباره روشن شد. جدول پیش‌رو نشان می‌دهد که احوالات مردم در سال‌های ۹۷ و ۹۸ بهتر از امروز ما بوده است و اختلاف سه میلیونی مخاطبان سینما با امروز حکایت از این دارد که سینمای ایرانی برای بازگشت به روزها و سالن‌های پیش از کرونا راه زیادی دارد.

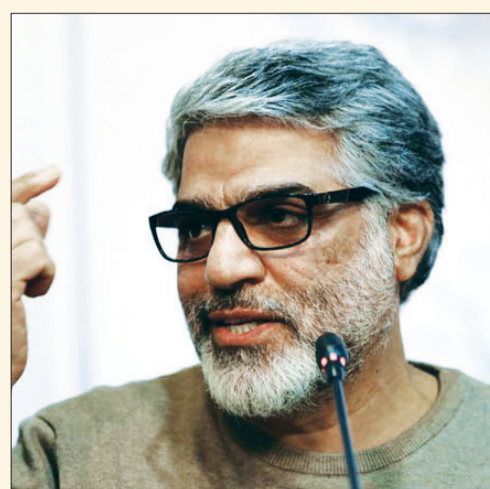
سینمای ایران در سال ۹۹ قرار بود قله‌های جدیدی از مخاطب و فروش را فتح کند. سینمای ایران پس از فروش ۲۴ میلیاردی سال ۹۷، به فروش ۳۰۰ میلیاردی سال ۹۸ نائل آمده بود و برنامه‌ریزی‌های اکران به صورتی رقم خورده بود که در گیشه سینمای ایران در پایان اسفند ۹۹، روی قله ۵۰۰ میلیارد تومانی بایستد. این مهم قرار بود با افزوده شدن سینماهای جدید تا سالی



بیش از ۵,۲ میلیارد دلار در گیشه فروش داشته‌اند. «جان لاندو» تهیه‌کننده آواتار در توییتر نوشت: «هر فیلم آواتار یک کار هیجان‌انگیز اما حماسی است که زمان می‌برد تا به سطح کیفی مورد انتظار ما و مخاطبان برسد.» دیزنی همچنین برنامه‌های اکران دیگر سری فیلم‌های خود را نیز تغییر داد و اعلام کرد دو فیلم جنگ ستارگان برای سال ۲۰۲۶ برنامه‌ریزی شده است، یکی از اکران دسامبر ۲۰۲۵ به می ۲۰۲۶ منتقل می‌شود و دومی برای دسامبر ۲۰۲۶ در نظر گرفته شده است.

آواتار چه زمانی به سینما می‌رسد؟

کمپانی دیزنی تاریخ اکران قسمت سوم تا پنجم فیلم علمی تخیلی «آواتار» را تغییر داد. شاید بیش از یک دهه طول کشید تا فیلم «آواتار: راه‌آب» سرانجام در سال ۲۰۲۲ وارد سینماها شود، اما ظاهراً تاخیر در ساخت و اکران دنباله‌های آواتار هنوز به پایان نرسیده است. شرکت والت دیزنی اعلام کرد که تاریخ انتشار «آواتار ۳» را یک سال عقب انداخته و آن را از دسامبر ۲۰۲۴ به دسامبر ۲۰۲۵ رسانده است. جدول زمانی برای دنباله‌های بعدی حتی با تاخیر بیشتری نیز همراه شده و طبق اعلام جدید «آواتار ۴» قرار است در دسامبر ۲۰۲۹ و «آواتار ۵» نیز در دسامبر ۲۰۳۱ وارد بازار شود. اگر این تاریخ‌های اکران بدون تغییر بماند، مجموعه فیلم‌های آواتار در چهار دهه اول قرن جدید میلادی امتداد خواهد داشت. «جیمز کامرون» کارگردان آمریکایی‌ای که قسمت نخست و اصلی آواتار را در سال ۲۰۰۹ ساخت، عنوان کرده که ممکن است قسمت‌های چهارم و پنجم را کارگردانی کند. تا دسامبر ۲۰۳۱ (تاریخ اکران اعلام‌شده برای آواتار ۵) این کارگردان ۶۸ ساله، ۷۷ ساله خواهد شد. آواتار و آواتار: راه‌آب، دو قسمت از این سری فیلم که تاکنون اکران شده‌اند، در مجموع بیش از ۵,۲ میلیارد دلار در گیشه فروش داشته‌اند. «جان لاندو» تهیه‌کننده آواتار در توییتر نوشت: «هر فیلم آواتار یک کار هیجان‌انگیز اما حماسی است که زمان می‌برد تا به سطح کیفی مورد انتظار ما و مخاطبان برسد.» دیزنی همچنین برنامه‌های اکران دیگر سری فیلم‌های خود را نیز تغییر داد و اعلام کرد دو فیلم جنگ ستارگان برای سال ۲۰۲۶ برنامه‌ریزی شده است، یکی از اکران دسامبر ۲۰۲۵ به می ۲۰۲۶ منتقل می‌شود و دومی برای دسامبر ۲۰۲۶ در نظر گرفته شده است.



«برخی کارگردان‌ها دارای لحن خوب هستند و می‌دانند قصه را چگونه تعریف کنند و برخی کارگردانان با وجود اینکه از بهترین بازیگرها، بهترین ابزار و جلوه‌های ویژه خوب... استفاده می‌کنند، نمی‌توانند به خوبی قصه فیلم را روایت کنند. اکنون انواع دوربین‌ها و امکانات در اختیار هنرجویان و علاقه‌مندان به فیلمسازی است اما باید به این فکر کرد که با این همه امکانات چگونه می‌توان فیلم خوبی ساخت.

چارسو

آیده سینما متروپل برای ۴۰ سال قبل بود

محمدعلی باشه‌آهنگر در کارگاه «انتقال تجربه فیلمساز» با اشاره به اهمیت تجربه زیستی در فیلمسازی گفت: «یکی از مواردی که به فیلمساز برای ساخت فضای فیلم کمک می‌کند تجربه زندگی در شرایط مختلف است. همیشه از من می‌پرسند چرا فیلم «ملکه» را با این فضا ساختی و من در پاسخ می‌گویم باید در اتفاق مهمی به نام جنگ زندگی کرده باشید تا بتوانید آن را درک کنید و من معتقدم باید تجربه زیستی خود را بالا ببریم. در کنار تجربه زیستی برای کارگردان، پژوهش، لحن، ایدئولوژی، علم و ادبیات اهمیت پیدا می‌کند. بسیاری از فیلمسازان و نویسندگان بزرگ تجربه زیستی دارند و از آن برای ساخت فیلم بهره برده‌اند البته نباید از یاد ببریم که گاهی گذشته فیلمساز نیز کمک‌کننده است. در سینما فارغ از تکنسین خوب بودن اگر می‌خواهیم موفق باشیم باید صاحب ایده باشیم، زیرا تفاوت فیلمساز قوی و فیلمسازی که صرفاً تکنسین است با ایده مشخص می‌شود. ایده فی‌الغور به ذهن نمی‌رسد. مثلاً ایده فیلم «سینما متروپل» مربوط به ۴۰ سال پیش است. گاهی ایده باید پخته شود تا زمان پرداخت آن برسد. گاهی با نبود پرداخت درست، آن ایده حیف یا قربانی می‌شود. باشه‌آهنگر با تأکید بر تفاوت ایده در کارگردان‌ها دارای لحن خوب هستند و می‌دانند قصه را چگونه تعریف کنند و برخی کارگردانان با وجود اینکه از بهترین بازیگرها، بهترین ابزار و جلوه‌های ویژه خوب... استفاده می‌کنند، نمی‌توانند به خوبی قصه فیلم را روایت کنند. اکنون انواع دوربین‌ها و امکانات در اختیار هنرجویان و علاقه‌مندان به فیلمسازی است اما باید به این فکر کرد که با این همه امکانات چگونه می‌توان فیلم خوبی ساخت.